

2021

JAARVERSLAG BIBLIOTHEEK TWENTERAND

de Bibliotheek

maakt je rijker

INHOUDSOPGAVE

• Voorwoord	4
• Ontwikkelingen	6
<i>Landelijke en provinciale ontwikkelingen</i>	7
<i>Lokale ontwikkelingen</i>	8
• Jeugd en Onderwijs	10
• Participatie en Ontwikkeling	18
• De Klassieke Bibliotheek	24
• Laaggeletterdheid	26
• Organisatie	30
<i>Bestuur en financiën</i>	31
<i>Personeel</i>	32
<i>Huisvesting</i>	34
<i>Algemene gegevens</i>	34
<i>Cijfers</i>	35

“Onze organisatie heeft tijdens de crisis een hoge mate van innovatief vermogen laten zien met vele nieuwe vormen van dienstverlening”

VOORWOORD

Opnieuw sloten we een dynamisch jaar af; de eerste helft van het jaar grotendeels gesloten zijn vanwege de corona-maatregelen is niet niks. Die sluiting kwam hard aan, juist omdat de bibliotheek in coronatijd extra nodig bleek. Kwetsbare groepen werden door de maatregelen extra hard geraakt en nieuwe kwetsbare groepen ontstonden.

Gelukkig bleven onze leden ons trouw opzoeken voor de afhaalbieb en de online/hybride dienstverlening. Veel bezoekers waren maar wat blij toen we in mei onze deuren weer openden. Het wekelijks uitje naar de bibliotheek, de krant lezen aan de leestafel, een werkplek en het contact met anderen.. ze hebben het gemist. En wij hen.....

Doordat bibliotheken onder druk van de politiek gingen behoren tot de essentiële instellingen zijn onze vestigingen tijdens de laatste lockdown ook zo veel als mogelijk open gebleven.

Mede door de groei van onze maatschappelijke dienstverlening verandert de algemene beeldvorming over de bibliotheek. De jarenlange inspanningen op dit gebied werpen nu vruchten af: de bibliotheek wordt gezien als essentiële plek met een essentiële dienstverlening.

Bibliotheken bieden onze samenleving vrije toegang tot informatie, debat en cultuur. Het is een centrum voor ontmoeting en educatie met grote aantallen bezoekers. Door de sluiting van bibliotheken tijdens

de corona-periode, werd in onze samenleving beter zichtbaar welke belangrijke rol bibliotheken in het leven van mensen speelt: bibliotheken zijn de motor van een vaardige samenleving! Ook in de politiek en media is daar veel aandacht aan besteed. Een belangrijk stuk erkenning voor ons werk!

Erkenning was er dit jaar ook in de vorm van het kwaliteitscertificaat van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal dat we na een intensieve audit behaalden. Dit betekent dat onze organisatie aan alle kwaliteitsnormen voldoet die gelden voor bibliotheek- en cultuurorganisaties. Belangrijke onderdelen van de toetsing waren het maatschappelijke effect en de toekomstbestendigheid van de organisatie. Hierop scoorden we overtuigend.

Ook het Taalpunt Twenterand heeft in augustus 2021 een officieel kwaliteitscertificaat ontvangen van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Hiermee voldoet het taalhuis aan belangrijke landelijke kwaliteitsnormen.

Samen met al onze medewerkers, vele vrijwilligers, partners en burgers bereikten we resultaten waar we met trots op terugkijken. Veel dank daarvoor !

Eddy Evers

Directeur-bestuurder

de Bibliotheek
Twenterand

ONTWIKKELINGEN

Landelijke en provinciale ontwikkelingen

In oktober 2020 tekenden vertegenwoordigers van de drie overheidslagen (het ministerie van OCW, IPO en VNG)

en de drie bibliotheekvoorzieningen (VOB, SPN en KB) het Bibliotheekconvenant 2020-2023, met als doel bibliotheken beter in staat te stellen een bijdrage te leveren aan grote maatschappelijke opgaven:

1. Geletterde samenleving (bevorderen geletterdheid en leesplezier);
2. Participatie in informatiesamenleving (digitale inclusie en digitaal burgerschap);
3. Leven lang ontwikkelen (basisvaardigheden en blijvende inzetbaarheid).

Het bibliotheekstelsel toont zich met het convenant een sterke samenwerkingspartner voor overheden en derden om gezamenlijk bij te dragen aan de drie grote opgaven, mits een robuuste basis van alle bibliotheekvoorzieningen gegarandeerd blijft. Dat vergt ook om aanvullende investeringen, om extra middelen – andere dan de reguliere, vaak culturele, financieringsbronnen – landelijk, provinciaal en lokaal.

Overheden blijven bibliotheken in staat stellen en ondersteunen om als robuuste voorzieningen hun bijdrage aan de gemeenschap te kunnen leveren én om zich de komende jaren te richten op de drie genoemde actuele en complexe maatschappelijke opgaven. Deze maatschappelijke opgaven houden niet op bij de grenzen van organisaties. Ze vragen samenwerking. Samenwerking in de eigen directe omgeving, samenwerking tussen lokale en landelijke organisaties en samenwerking tussen bibliotheekorganisaties.

Provinciaal werken de gezamenlijke bibliotheekstichtingen nauw samen in het Netwerk van Overijsselse Bibliotheken aan de ontwikkeling en realisatie van maatschappelijk educatieve bibliotheken.

In het voorjaar van 2020 heeft het netwerk een nieuw meerjarenplan opgesteld voor de periode 2021-2024 getiteld Samenkracht. Met elkaar is opnieuw verkend wat de kracht is van de samenwerking tussen de Overijsselse bibliotheken onderling en met de provinciale serviceorganisatie Rijnbrink.

Het gezamenlijke uitgangspunt luidt: “Als bibliotheken bieden wij mensen ontmoeting, inspiratie en educatie. Het Netwerk van Overijsselse bibliotheken is hierbij de motor die lokaal grenzen verlegt”.

Het meerjarenplan kent een periode van 4 jaar. Per jaar wordt een jaarplan gemaakt met daarin de focus om de maatschappelijke opgaven en de versterking van de organisaties verder te brengen. Maatwerk en differentiatie staan hierbij centraal.

Lokale ontwikkelingen

De Wet Stelsel Openbare Bibliotheekvoorzieningen (WSOB) benoemt vijf maatschappelijke functies waaraan elke bibliotheekorganisatie moet voldoen:

- 1) Het ter beschikking stellen van kennis en informatie
- 2) Het bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
- 3) Het bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur
- 4) Het organiseren van ontmoeting en debat
- 5) Het laten kennismaken met kunst en cultuur

Dat betekent dat de gemeente rekening moet houden met deze functies als het gaat om het vaststellen van het beleid voor de komende jaren. Het jaar 2021 was het laatste jaar van de lopende vierjarige overeenkomst met de gemeente. Afgesproken is dat het jaar 2022 als een overgangsjaar geldt met dezelfde afspraken als de beëindigde overeenkomst.

Om te komen tot een nieuwe overeenkomst is het voor de bibliotheek van belang om goed aan te sluiten op de maatschappelijke opgaven van de gemeente. De verwachting is dat deze goed zullen matchen aan de opgaven van de bibliotheek.

In juni 2021 deed de provincie per brief een oproep aan gemeenten om samen met de lokale bibliotheek, de provincie en de serviceorganisatie Rijnbrink te blijven inzetten op de positieve ontwikkelingen naar een sterke maatschappelijk educatieve bibliotheek. Gemeenten die de bibliotheek op die manier positioneren kunnen een hoger maatschappelijk rendement verwachten.

De bibliotheek als een belangrijke spil in de uitvoering van de maatschappelijke agenda, welke aansluit bij de vragen en behoeften in deze gemeente. De ambitie is dat zoveel mogelijk inwoners mee kunnen doen in de samenleving.

In het kader van toekomstbestendigheid heeft de bibliotheek het initiatief genomen om met welzijnsorganisatie ZorgSaam te onderzoeken of de inhoudelijke samenwerking geïntensiveerd kan worden. Beide organisaties vinden elkaar op onderdelen in de praktijk maar dat zou nog veel beter kunnen als de organisaties aan de voorkant meer met elkaar afstemmen. Het initiatief is gedeeld en afgestemd met de gemeente en wordt van harte ondersteund.

JEUGD EN ONDERWIJS

Jeugd & onderwijs

LEESBEVORDERING EN DIGITALE GELETTERDHEID

De bibliotheek is een makersplaats: een plek waar gemaakt, geleerd, ontdekt en gedeeld wordt. Een plek waar je 21ste-eeuwse vaardigheden opdoet. Binnen de dienstverlening voor Jeugd en Onderwijs staan leesbevordering en digitale geletterdheid centraal. Wij helpen kinderen en ouders hun weg te vinden in het brede aanbod van boeken. Daarnaast ondersteunen we professionals in de kinderopvang en het onderwijs om leesbevordering en digitale vaardigheden zinvol in te zetten in hun werk.

Bij het bevorderen van lezen en stimuleren van leesplezier richten we ons op meerdere doelgroepen; kinderen van 0-4 jaar, kinderen van 4-12 jaar en jongeren tussen de 12-18 jaar.

Bij het voorkomen van laaggeletterdheid focussen we vooral op jonge kinderen en hun ouders. Op het voorkomen van laaggeletterdheid en op het zo vroeg mogelijk signalen van taalachterstanden. Om het gebruiken van taal en boeken te stimuleren bieden we programma's als BoekStart aan, organiseren we voorleesactiviteiten en richten we bij basisscholen de Bibliotheek op school in. In het najaar van 2021 zijn we gestart met een pilot versie van het nieuwe leesproject Samen Digi-TAAL.

De Bibliotheek op School

De Bibliotheek op School is de motor van leessucces bij de jeugd en biedt een structurele samenwerking tussen Bibliotheek en de basisschool. Het is een bewezen effectieve aanpak. Door de inbreng van nieuwe boeken (ook digitaal) en het delen van kennis en leesbevorderende activiteiten beleefden de leerlingen en leerkrachten meer plezier aan het lezen. Ook ouders werden betrokken, waardoor zij hun kinderen beter konden helpen en stimuleren.

We werken nauw samen met het basisonderwijs in de gemeente Twenterand. Het aantal aangesloten scholen binnen de Bibliotheek op School ligt in 2021 op 10. We zien dit jaar wel een daling in het aantal geregistreerde uitleningen op de scholen. Helaas heeft de coronapandemie ervoor gezorgd dat de basisscholen meerdere keren te maken kregen met lockdowns. Wanneer er wel les was, was lesgeven belangrijker dan het registreren van boeken uitleen. Hoewel het deze cijfers minder betrouwbaar maakt, blijft lezen voor ons uiteindelijk belangrijker dan lenen.

In 2021 is CBS Shalom in Vriezenveen als 10e dBos school de samenwerking met de Bibliotheek Twenterand aangegaan. Op de rol voor 2022 staan al de 11e en 12e school klaar. Mede door het gebruik van de NPO ondersteuningsgelden op de basisscholen en de inzichten na coronatijd ten aanzien van onderwijsachterstanden, weten scholen de bibliotheek te vinden. Naast de 10 Bibliotheek op School scholen nemen alle basisscholen in Twenterand deel aan leesbevorderende projecten en activiteiten van de bibliotheek.

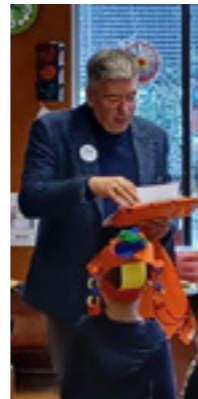
Voorschools

Ouders met een pasgeboren kindje kunnen in de Bibliotheek het BoekStartkoffertje ophalen. Daarin zit een lidmaatschap van de Bibliotheek, informatie over voorlezen en twee gratis prentenboekjes. Hierbij wordt nauw samengewerkt met de JGZ verpleegkundigen in de consultatiebureaus in Twenterand. Het doel van BoekStart is, om ouders duidelijk te maken dat je met voorlezen (taal) en samen plaatjes kijken al heel vroeg kunt beginnen.

Samen Digi-TAAL

In november 2021 werd een start gemaakt met het ouderkindprogramma Samen Digi-TAAL. Hierbij krijgen de deelnemende gezinnen 20 weken lang iPads in bruikleen waarop educatieve (taal)apps staan die maandelijks worden vernieuwd. Via de apps kunnen ouders spelenderwijs met hun kind taal oefenen. Ouders worden hierbij ondersteund door de Bibliotheek en op ouderbijeenkomsten krijgen zij begeleiding bij het gebruik van de apps en de prentenboeken.

Samen Digi-TAAL is een samenwerking tussen de gemeente Twenterand, de Bibliotheek Twenterand, de basisscholen en de kinderopvang.

Op 8 november vond bij OBS De Schakel in Vroomshoop de feestelijke start van Samen Digi-TAAL plaats. Daarbij overhandigde wethouder Mark Paters de iPads aan de eerste groep deelnemende ouders en kinderen. In dezelfde week werden ook iPads uitgedeeld aan groepen ouders en kinderen op basisschool 't Groeipunt in Vroomshoop. En bij kinderopvang De Giraffe in Vroomshoop en kinderopvang De Hooiberg in de Pölle / Vriezenveen.

Samen Digi-TAAL ging van start met ouders en kleuters uit de groepen 1 op de basisscholen en met ouders en peuters vanaf drie jaar op de kinderopvang. In april 2022 sluit de pilotgroep het project af en volgt een evaluatie.

Op de iPads die gezinnen in bruikleen krijgen staan educatieve spellen en digitale voorleesboeken.

Ook horen fysieke boeken en prentenboeken bij het programma Samen Digi-TAAL. Het thema dat op de kinderopvang en basisschool behandeld wordt, komt ook terug in de apps en boeken die het kind in die periode thuis gebruikt en leest. Door alles op elkaar af te stemmen, ontwikkelen we een doorlopend programma. Zo werkt het kind spelenderwijs aan taal, niet alleen op de opvang of op school, maar juist ook thuis. En worden ouders doordrongen van het belang van taal en lezen voor de ontwikkeling van hun kind.

Leescampagnes

Dit jaar stond tijdens de Nationale Voorleesdagen het prentenboek 'Coco kan het' centraal. Helaas vond deze activiteit plaats tijdens een lockdown periode plaats. In 2021 daarom een speciale actie vanuit de bibliotheek.

Nieuwe peuterleden die zich digitaal aanmelden konden in de bibliotheek een handig rugzakje ophalen met de mini-editie van het prentenboek over Coco, het vingerpoppetje en nog veel meer leesmateriaal voor thuis. Daar werd door ruim 40 gezinnen gebruik van gemaakt.

Evenals in voorgaande jaren werden ook de Nationale Voorleeswedstrijd, de Kinderjury, een Gedichtenwedstrijd, Scoor een Boek (samen met Heracles Almelo) en Nederland Leest Junior weer georganiseerd.

In 2020 besteedden we ook weer aandacht aan de Voorleeswedstrijd, de Kinderjury, de Kinderboekenweek en Nederland Leest Junior. Helaas ook weer soms in digitale vorm door de geldende coronamaatregelen. Nieuw waren de leesbevorderende projecten VakantieLezen voor groep 3 en 4 en de BiebBoys zomerchallenge voor groep 5 tot en met 8. Leesprogramma's die een start kennen op school en doorlopen in de zomervakantie. Met als onderdeel een opdracht in de bibliotheek. Vooral bedoeld om het lezen ook in de zomervakantie te stimuleren om de leesdip voor de start op school na de zomer te voorkomen.

In de Kinderboekenweek in oktober stond het thema 'Worden wat je wil' centraal. Het maakt niet uit wie je bent of waar je vandaan komt, of je goed bent in rekenen of juist in tekenen, of je vier jaar bent of al tien, ieder kind kan worden waar hij van droomt. In de bibliotheken in Twenterand konden kinderen tussen de 8 en 12 jaar tijdens de openingstijden, 3 games spelen die speciaal gemaakt zijn voor de Kinderboekenweek. Een beroepenspel, een mysteriespel en het Worden wat je wil spel. In het Worden wat je wil spel kom je via een aantal grappige vragen uit op een beroep dat het beste bij je past. Natuurlijk is dat een beroep dat voorkomt in een leuk kinderboek.

In de bibliotheken in Den Ham, Vroomshoop, Westerhaar en Vriezenveen gaan daarnaast ook leerlingen van groep 5 een spellencircuit volgen. Deze groepsbezoeken zijn onderdeel van het jaarprogramma, waarbij alle groepen leerlingen een programma volgen in de bibliotheek. Om kennis te maken met de bibliotheek maar ook om informatievaardigheden en zoekvaardigheden te oefenen. Vanaf oktober tot en met mei komen er groepen kinderen op bezoek in de bibliotheek.

VoorleesExpress

Iedere week een vrijwilliger die bij je thuis de kinderen komt voorlezen. Voor ouders die zelf moeite hebben met lezen en voor kinderen tussen 2 en 8 jaar met een taalachterstand, is dat een uitkomst. De VoorleesExpress heeft een stabiel aantal deelnemers. Elk jaar worden ruim 20 gezinnen van een voorlezer voorzien. Maar de cyclus van 20 weken lang elke week bezoek van een voorleesvrijwilliger in ca. 20 gezinnen werd beïnvloed door de geldende coronamaatregelen. Maar de vrijwilligers vonden nieuwe wegen om de kinderen en ouders te stimuleren en contact te houden. Door een taalspelletje, een gesprekje of door voorlezen via de telefoon of tablet werd het contact onderhouden. En zodra het weer mogelijk was werd het voorlezen in de gezinnen weer opgepakt.

Cultuureducatie

Cultuureducatie op de basisscholen is niet alleen leuk, maar ook belangrijk. Kinderen leren door middel van muziek, dans, drama, beeldende vorming, literatuur, media en erfgoed zich te ontwikkelen tot kritische volwassenen. Cultuuronderwijs geeft plezier, zorgt ervoor dat alle kinderen in aanraking komen met cultuur en dat zij zich kunnen uiten. Het leert kinderen kennismaken met zichzelf en met hun wortels. Het draagt bij aan aardiger, vaardiger, gelukkiger en verdraagzamere mensen. Het haalt onvermoede talenten naar boven en helpt deze verder te ontwikkelen.

“Cultuuronderwijs geeft plezier, zorgt ervoor dat alle kinderen in aanraking komen met cultuur en dat zij zich kunnen uiten. Het leert kinderen kennismaken met zichzelf en met hun wortels.”

Cultuur aan de Basis 2.0

Samen met de basisscholen geeft de gemeente Twenterand uitvoering aan het Overijsselse cultuuronderwijsprogramma. Er werden nieuwe afspraken gemaakt met de basisscholen en de provincie Overijssel voor de periode 2021 – 2024 onder de noemer Cultuur aan de Basis 2.0. De gemeente heeft in april hiervoor een subsidieaanvraag ingediend bij de provincie Overijssel voor dit programma. Het cultuureducatieplan maakt onderdeel uit van deze aanvraag. Het cultuureducatieplan is in samenwerking met de basisscholen, het OOGO en de combinatiefunctionaris cultuureducatie tot stand gekomen. De combinatiefunctionaris (cultuurcoach) draagt vanuit de bibliotheek zorg voor de uitvoering van het cultuureducatieprogramma in Twenterand.

Ook in 2021 verscheen een totaalaanbod voor cultuureducatie onder schooltijd op de basisscholen. Vanuit de Cultuurklapper 2021-2022 konden keuzes gemaakt worden voor voorstellingen, workshops en bijscholing.

De start van cultuureducatie programma in het nieuwe schooljaar vond plaats in september bij de voorstelling ‘Werktuig’ in Het Punt in Vroomshoop. De wethouders Roel Koster (cultuur) en Mark Paters (onderwijs) werden onderdeel van de voorstelling en deelden hun jeugdherinneringen met de aanwezige kinderen in de zaal.

Cultuur met Kwaliteit (CmK III)

Naast deze provinciale subsidie, hebben basisscholen de mogelijkheid om hun cultuureducatie programma nog verder te verbreden en verdiepen op basis van het landelijk programma Cultuur met Kwaliteit. Binnen Overijssel treedt Rijnbrink (de provinciale bibliotheek organisatie) als penvoerder op. Vanuit het landelijke Fonds voor Cultuurparticipatie krijgt Rijnbrink voor 2021-2024 de subsidie voor alle scholen in Twenterand. De combinatiefunctionaris cultuureducatie (in dienst van de bibliotheek) gaat de basisscholen per school begeleiden bij deze subsidieaanvraag.

Techniek

De samenwerking met Tetem werd doorgezet en uitgebreid. Naast de online kidslab werden er ook weer Maakplaats workshops en High Tech workshops georganiseerd. Hoogtepunten waren de MaakMeedag in het Punt in Vroomshoop, het mobiele lab in Vriezenveen en de High Tech workshop waarbij deelnemers een film maakten. Deze film werd ingezonden voor deelname aan Twents Jongeren Filmfestival. Dit festival werd dit jaar voor het eerst georganiseerd.

Vrijtijdsprogramma

Het vrijetijdsaanbod in de bibliotheek bestaat uit de High Tech workshops voor kinderen van 6-12 jaar (in de schoolvakanties) en maak- of ontwerpworkshops en events voor jongeren en volwassenen (het hele jaar door). Doel is: alle inwoners van Twente de kans geven kennis te maken met maakcultuur en nieuwe technologieën. 2. Maker Festival Twente: Het Maker Festival Twente (MFT) wordt jaarlijks georganiseerd in alle 14 Twentse gemeenten bij locaties als de bibliotheek, het museum of de schouwburg. Kennismaken met maakcultuur en creatieve technologie staan centraal tijdens de vele maakactiviteiten en mini-techniekworkshops.

MaakCarrousel

De MaakCarrousel brengt maakcultuur en technologie in de school en legt de verbinding tussen het formele en informele leren. Kinderen volgen onder schooltijd een korte maakworkshop en ervaren wat de Maakplaatsen en het Maker Festival Twente (MFT) allemaal te bieden heeft. Zo vinden kinderen hun weg naar plekken in de eigen gemeente, waar zij buitenschools hun talenten kunnen ontwikkelen. In maart werd de MaakCarrousel op basisschool De Maten in Den Ham ingezet.

Make-It kits

Met de Make-It@Home techniek-kits kunnen kinderen en jongeren thuis, op school of in de bibliotheek op een creatieve en uitdagende manier aan de slag en leren door te dóén. Ze ontdekken nieuwe technieken en leren bv. een robohand maken en bewegen of bouwen een prefab huis met verlichting op zonne-energie.

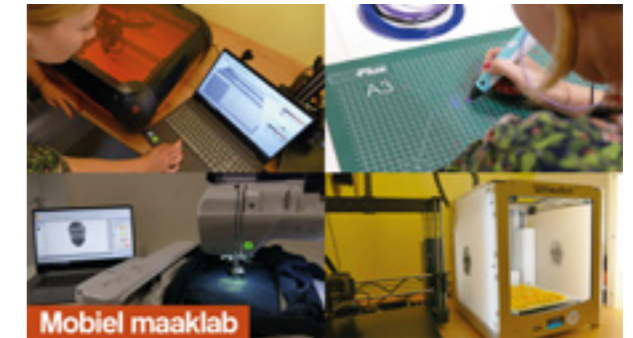
MaakMeeDag

En wederom het succes van de MaakMeeDag in september in Vroomshoop. Verschillende groepen, van jong tot oud, konden kennis maken met techniek. Voor verschillende groepen leerlingen van een basisschool een workshop Festive flashlight maken. Voor ouders van Het Flierborgh een demonstratie

van de chocoladeprieter en een elektronische wenskaart maken. Voor de peuters en kleuters het programmeren van de Cubetto robot.

Mobiele Lab

Het Mobiele Lab is de plek waar iedereen - van jong tot oud - naar hartenlust kan experimenteren met nieuwe technieken als 3D printen, robots programmeren, foamsnijden en plotten. In samenwerking met ZorgSaam Twenterand kwam een mobiel Technieklab in november in de bibliotheek in Vriezenveen

te staan. Gedurende deze twee weken hebben we in dit Technielab een gevarieerd programma met workshops rond techniektaal en digitale geletterdheid aangeboden aan de diverse doelgroepen. Verschillende groepen 7 en 8 van basisscholen in Vriezenveen kwamen op bezoek. De leerlingen kregen een rondleiding en demonstratie in het Maaklab en gingen daarna zelf aan de slag met het maken van een kunstige robot.

Naast kinderen is het Mobiele Lab ook ingezet voor andere doelgroepen en een aantal kwetsbare groepen. Onder andere een GGZ groep, de Kakelclub en een groep dementerenden kwamen kennismaken met nieuwe technieken.

Filmproject

Het filmproject biedt kinderen van 10 tot 14 jaar de kans om in één dag een korte film te maken als acteur, filmer of regisseur. Onder begeleiding van creatieve professionals leren ze - vanuit hun specifieke rol - alles over het maken van een film én over het verantwoord omgaan met media. De beste films zijn geselecteerd en werden vertoond op het Twents Filmfestival in Oldenzaal op 12 november 2021. In de herfstvakantie werd het filmproject uitgevoerd in Het Punt in Vroomshoop.

PARTICIPATIE EN ONTWIKKELING

De bibliotheek is de plek waar mensen zich thuis voelen, de huiskamer van het dorp. Een plek waar kennis voor iedereen toegankelijk is en waar mensen zichzelf verder kunnen ontwikkelen. Kennis wordt gebracht en gehaald. Dit gebeurt samen met de inwoners en maatschappelijke organisaties en ondernemers.

In onze samenleving is betrouwbare informatie niet meer vanzelfsprekend. De Bibliotheek pakt hierin haar rol door activiteiten te organiseren waarin verschillende perspectieven worden geboden. Mensen gaan met elkaar in gesprek en vormen hun mening. Daarnaast zijn we er voor inwoners en studenten die een werk- of studieplek zoeken. En voor (amateur) kunstenaars die de Bibliotheek gebruiken om hun werk te tonen en de interactie aan te gaan met hun publiek.

Coronahulp

Bibliotheek worden steeds meer ingezet bij het informeren en ondersteunen van landelijke campagnes.

Het belang van digitale vaardigheden en de Bibliotheek als vraagbaak bleek eens te meer tijdens de pandemie. De coronamaatregelen deden een groot beroep op de digitale vaardigheden van de Nederlandse burger. In de praktijk bleek dat een grote groep, met name senioren, veel hulp nodig had bij zaken zoals het installeren van de CoronaCheck app of bij het maken van een afspraak voor de boostervaccinatie. In alle bibliotheekvestigingen hebben we tijdens en buiten de openingsuren inwoners van Twenterand kunnen helpen. In sommige situaties werd een extra afspraak gemaakt om meer tijd in te plannen voor digitale hulp.

Eén tegen eenzaamheid

De Bibliotheek heeft zich verbonden aan de coalitie 'Een tegen eenzaamheid' Twenterand (Samen ben je niet alleen). Om ontmoeting te stimuleren werd een start gemaakt met 2 activiteiten.

Handwerkcafé

In de bibliotheek Vriezenveen werd een handwerk café opgestart. Twee vrijwilligers die ervaren zijn met handwerken hebben hier de leiding. Zij zorgen voor inspiratie en geven tips en adviezen. Deelname is vrijblijvend. Men kan binnenlopen en meedoen zonder registratie en verdere verplichtingen. Er waren elke keer rond de 20 enthousiaste deelnemers.

Spelletjesmiddag

In de week tegen de eenzaamheid werden er spelletjesmiddagen in alle bibliotheekvestigingen georganiseerd. Hiervoor was een oproep gedaan binnen gemeente Twenterand om spelletjes in te leveren bij de bibliotheek die niet meer gebruikt werden. Met behulp van al deze spellen werden vooral de spelletjesmiddagen in Vriezenveen en Westerhaar een succes. Na evaluatie is besloten om in deze beide vestigingen spelletjesmiddagen te blijven organiseren.

Het doel van het handwerk café en de spelletjesmiddagen zijn de bestrijding van eenzaamheid en het bevorderen van ontmoeting. Handwerken en het doen van spelletjes is hiervoor een middel.

Repair Café

In Westerhaar werd het repair café weer opgestart. Daarbij kwam van 8 november tot 8 december de tentoonstelling Mooi Stuk van Repair Café Nederland naar Kulturhus de Klaampe. MOOI STUK! gaat over het avontuur van repareren. Wat is er mis met een voorwerp? Waardoor werkt het niet meer? De reparateur kijkt, luistert en voelt om dit te ontdekken. Hij stelt vragen en probeert dingen uit. De tentoonstelling neemt je mee op deze bijzondere ontdekkingsreis. De expositie toonde vijf gerepareerde voorwerpen alsof het museumstukken zijn: een koffieapparaat, een spijkerbroek, een smartphone, een rolkoffertje en een stoel. Bij elk voorwerp hoort een geluidsfragment. Hierin vertelt een reparateur over de reparatie van het voorwerp. Door te luisteren en tegelijk de gerepareerde voorwerpen te bekijken word je aan het denken gezet over reparatie en over je eigen consumptiepatroon en weggooi gedrag.

In Vroomshoop werd op vrijdag 10 september gestart met Repair Cafe in d'Oale Skoele. In samenwerking met de Dorpsraad Vroomshoop-Geerdijk en met veel vrijwilligers. De opening werd verricht door wethouder Mark Paters.

Workshops werk & inkomen JobOn

Ook nieuw dit jaar waren de online workshops en spreekuren over werk & inkomen. Deze kocht de bibliotheek gezamenlijk met een aantal Twentse bibliotheken in. Het zijn spreekuren en workshops die gegeven worden door professionals. Het aanbod bestaat uit sollicitatiespreekuren, trainingen en netwerkbijeenkomsten. Voor iedereen die bezig is met persoonlijke ontwikkeling, of je nu tijdelijk geen baan hebt, wilt veranderen van baan of gewoon je CV wilt bijhouden. Mensen die belangstelling hadden, konden gratis meedoen. Zij kregen een link waarmee ze konden inloggen.

Informatiepunt Digitale Overheid

In het najaar kon het IDO (Informatiepunt Digitale Overheid) van start gaan. Contact met de overheid gaat steeds vaker alleen digitaal. Bij het IDO helpen we mensen die hier moeite mee hebben. We helpen zelf of wij verwijzen hen door naar de juiste personen of instantie. De bibliotheekmedewerkers hebben hiervoor een training gehad en alle vestigingen hebben inmiddels de registratietool van de landelijke KB.

Digitaal inloopspreekuur

Er werd gestart met een digitaal inloopspreekuur. Mensen konden vrijblijvend binnenlopen met vragen over hun laptop, tablet of mobiele telefoon.

Openbaar Vervoer (OV) spreekuren

Tijdens de coronamaatregelen werden de OV spreekuren door de ambassadeurs alleen telefonisch gedaan. Toen de bibliotheek weer open mocht, kwamen de ambassadeurs weer naar Bibliotheek Vroomshoop. Zij geven adviezen en tips hoe je kunt reizen met het openbaar vervoer. Ook beantwoorden zij alle vragen waar mensen mee komen over het OV. Er is vrije inloop tijdens deze spreekuren.

“De Bibliotheek is een plek waar mensen zich thuis voelen, de huiskamer van het dorp. Een plek waar kennis voor iedereen toegankelijk is en waar mensen zichzelf verder kunnen ontwikkelen. Kennis wordt gebracht en gehaald.”

Lezingen

Er werd een serie van drie lezingen georganiseerd in samenwerking met Levend Vroomshoop. De titel was Thuuskomm'n. Elke keer werd een bekend persoon die zijn wortels heeft in Vroomshoop uitgenodigd om iets te vertellen over zijn jeugd en zijn huidige werk en leven. Het geheel werd muzikaal omlijst passend bij de persoon.

De eerste avond was in 2021 met columnist Gerrit Kolthof. De andere twee zijn in 2022 gepland.

In de maand van Nederland Leest, november, kwam Özcan Akyol (Eus) naar Theater Turf. Hij gaf een lezing en signeerde boeken. Mensen konden zijn boeken ook kopen en die avond met elkaar in debat gaan. Het was een geslaagde avond met 125 bezoekers.

In november leest heel Nederland één boek. Tijdens Nederland Leest werden 400 exemplaren van 'De wandelaar' van Adriaan van Dis uitgedeeld aan leden in onze bibliotheekvestigingen

“Een studiekering is een succesvolle combinatie van ontmoeten, ervaringen delen en nieuws ontdekken.”

Leeskringen en Studiekringen

Een leeskring is een groep personen die samenkomen om boeken te lezen en te bespreken met elkaar. In de hele gemeente Twenterand zijn 8 leeskringen actief die hun te bespreken boeken afnemen van de Bibliotheek. Voor 2 leeskringen is de Bibliotheek ook de plek om de boeken te bespreken.

Een studiekering is een vaste groep van 10 tot 15 personen die regelmatig bij elkaar komen om de actualiteit te bespreken. Daarnaast worden door leden algemene onderwerpen gepresenteerd ter discussie en bespreking. Een groot deel van 2021 was het helaas door corona niet mogelijk om de lees- en studiekringen fysiek te laten plaatsvinden in de bibliotheek. In sommige gevallen werd een digitale variant opgezet.

Tentoonstellingen

In het voorjaar was in de tentoonstellingsruimte in de bibliotheek Vriezenveen het kantkloswerk van Corry Hofstee te bewonderen.

De zussen Vroukje Pape de Jong en Rely Pas - de Jong zijn beeldhouwers en werken onder de naam: "Beeldig". Sinds 2010 hebben zij een eigen atelier. In Bibliotheek Vriezenveen was in oktober een kleine expositie van hun werken te zien.

In de hele maand december en januari 2022 hingen er de prachtige foto's van Cees Schoemaker. Het thema is gebouwen en de veelzijdigheid hiervan. Er zijn foto's te zien van gebouwen uit verschillende werelddelen.

DE KLASSIEKE BIBLIOTHEEK

De klassieke Bibliotheek is de Bibliotheek die er altijd al was. Onze vestigingen, voor iedereen toegankelijk. De huiskamer van elk dorp. Uitlening van boeken en andere materialen, fysiek of digitaal, is en blijft een belangrijke taak van de Bibliotheek.

Tussen de coronagolven door in 2021 zijn de vestigingen van de Bibliotheek Twenterand steeds open geweest. En tijdens de sluiting was er altijd nog de Afhaalbieb. Met dank en veel waardering van bibliotheekgebruikers werd veel gebruik gemaakt van deze mogelijkheid om de tassen gevuld met de gewenste boeken op afspraak op te halen.

Steeds werden via de nieuwsbrief, via facebook en de website en via affiches de gewijzigde maatregelen doorgegeven. Met alle opeenvolgende en al dan niet gedeeltelijke sluitingen en openingen is een helder beeld van bezoekersaantallen en uitleningen niet makkelijk te geven. En het is dan ook niet relevant om deze te vergelijken met reguliere jaren.

Een leven lang ontwikkelen is een leven lang blijven lezen en je blijven informeren. De bibliotheekcollectie is hierbij een belangrijke bron, zowel fysiek als digitaal. Hoewel het jaar 2021 zich kenmerkte door de vele aanpassingen die nodig waren vanwege de coronamaatregelen hebben we het hele jaar door bezoekers kunnen blijven ontvangen die gebruik konden maken van de collectie. We zijn dan ook gewoon doorgegaan met het prikkelen van onze bezoekers door onderdelen van de collectie zodanig te presenteren dat het uitnodigt om je er verder in te verdiepen.

De daling in uitleningen is vooral te zien tijdens de eerste maanden van 2021, toen Nederland in lockdown was. De bibliotheek was toen alleen open voor het ophalen via de AfhaalBieb. De uitleencijfers herstelden zich gedurende het jaar, hoewel we qua aantallen bezoekers en uitleningen nog niet terug zijn op het niveau van voor de pandemie.

“De klassieke Bibliotheek is de Bibliotheek die er altijd al was. Onze vestigingen, voor iedereen toegankelijk. De huiskamer van elk dorp.”

LAAG- GELETTERDHEID

Het Taalpunt Twenterand staat voor een maatschappij die voor iedereen toegankelijk is.

We zijn ervan overtuigd dat elk mens kan leren, dat elk mens mag leren en dat die kennis en handvatten binnen bereik moeten zijn. We zijn ervan overtuigd, door met eigen ogen te zien wat het effect is van het inzetten van het Taalpunt, dat mensen groeien op verschillende levensgebieden. Mensen kunnen weer meedoen aan de maatschappij, hun stem wordt gehoord. Dat is wat ons motiveert.

Laaggeletterdheid stijgt. Steeds meer mensen hebben moeite met lezen, schrijven, spreken, gesprekken voeren, luisteren, rekenen en digitale vaardigheden. Daardoor raken ze aan de zijlijn van de maatschappij. Wij bieden een laagdrempelige manier om een begin te maken om weer in de maatschappij te staan. We zien, dagelijks, dat door een kleine interventie groei ontstaat. Zo'n één op de zes mensen in de gemeente Twenterand heeft moeite met de taal, in welke vorm dan ook. We willen daarom deze grote groep vinden, aanbieden om te leren en ondersteunen om mee te kunnen doen.

Vanuit de regierol van de gemeente Twenterand is in de bestrijding van laaggeletterdheid een duidelijke rol bij de Bibliotheek neergelegd. De speerpunten zijn vastgelegd in het gemeentelijk Actieplan Laaggeletterdheid 2018-2021. Ook in 2021 hanteren we dit tweede actieplan Laaggeletterdheid als leidraad. Daarnaast werd er in dat jaar een geactualiseerde versie van het Actieplan Laaggeletterdheid voor 2022 opgesteld.

Certificering

Het Taalpunt helpt bij een goede bestrijding van laaggeletterdheid. En daarvoor is een bepaalde kwaliteit van het Taalpunt en haar dienstverlening nodig. En daarom zijn er landelijk afspraken gemaakt om die kwaliteit regelmatig

door externe, onafhankelijke partijen te laten toetsen. Het Taalpunt Twenterand heeft op 25 augustus 2021 een officieel kwaliteitscertificaat ontvangen van de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Hiermee voldoet het taalhuis aan belangrijke kwaliteitsnormen. Dit certificaat is vier jaar geldig.

Uit het certificeringsrapport van het Taalpunt :Het taalpunt in Twenterand is er in geslaagd om zowel kwantitatief als kwalitatief een prestatie van formaat neer te zetten, mede door de bevologenheid van de taalpuntcoördinator en de wijze waarop partners, zoals de bibliotheek en de gemeente, vrijwilligers en andere betrokken er aan meewerken.

Cursisten

In 2021 moest er een beroep gedaan worden op de vindingrijkheid van de vrijwilligers bij het organiseren van taallessen. Door de coronaontwikkelingen waren de fysieke taallessen veelal niet mogelijk. Ook door de sluiting van de bibliotheek was een openbare plek niet meer voorhanden. De meeste vrijwilligers konden toch via telefoon, app of tablet nog contact houden met de cursisten. Helaas is de wachtlijst wel gegroeid omdat het opstarten met nieuwe cursisten uitgesteld moest worden. Aan het eind van het jaar is deze wachtlijst weer goed bijgewerkt.

Activiteiten

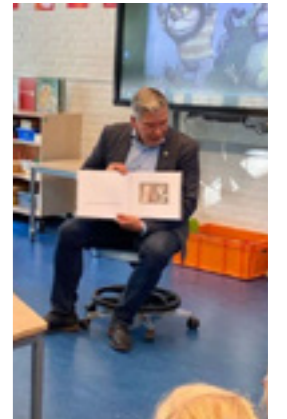
Bestaande activiteiten werden voortgezet. De wekelijkse uitzendingen op Delta FM, de Touchtable in de bibliotheek met aanvullende programma's voor de doelgroep erop en de hulp bij het opstellen van brieven, folders en enquêtes in begrijpelijke taal. Daarnaast werd meer ingezet op het bieden van digitale hulp onder andere bij de Corona vaccinatie-app en werden er digitale cursussen gegeven.

Eind 2020 werd samen met alle Twentse Taalpunten/Taalhuizen het project de Twentse Cameraadjes opgepakt.

Door middel van een kameraad via de camera kunnen cursist en taalvrijwilliger taal inzetten. Het doel van dit project is dan ook om in coronatijd de taalcursisten te bereiken om samen te kunnen oefenen met het Nederlands spreken. Via beeldbellen en veelal via WhatsApp. In 2020 werden vrijwilligers opgeroepen om zich hiervoor te melden. Begin 2021 startte dit project in Twenterand, en het was een groot succes. Tot op heden hebben sommige vrijwilligers nog digitaal contact met hun cursist.

Week van Lezen & Schrijven

Ook in Twenterand vragen de gemeente en Taalpunt Twenterand jaarlijks in de 'Week van Lezen en Schrijven' aandacht voor het probleem van laaggeletterdheid. Van maandag 6 tot en met zondag 12 september 2021 zijn er dan ook verschillende activiteiten rondom taal en lezen georganiseerd. Met name de Letterlunch in Het Punt, waarbij burgemeester Hans Broekhuizen in gesprek ging met taalambassadeur Erica Companje was goed bezocht. Het blijft belangrijk om gezamenlijk het belang van lezen en schrijven zichtbaar te maken. Juist in deze tijd waarin de begeleiding van deze doelgroep extra aandacht vraagt.

Wethouder Mark Paters ging voorlezen in de kleutergroep op basisschool De Regenboog in Vriezenveen. Aan de hand van het prentenboek 'Max en de Maximonsters' worden de kleuters uitgedaagd om met taal bezig te zijn. De bibliotheek verzorgt dit programma in die week in de kleutergroepen op 11 basisscholen in de gemeente Twenterand.

Burgemeester geeft een toespraak bij de letterlunch

App voor monitoring

Een wens voor een tool voor Monitoring van de cursist was er al lang. In 2019 is een start gemaakt met de ontwikkeling van een digitale app. Deze app kan als hulpmiddel gebruikt worden om de ontwikkeling op allerlei gebied van de cursist in beeld te krijgen. Meten op verschillende levensgebieden en vanuit daar verwezen worden naar de juiste hulp, is de meest handige manier om alle Nederlanders makkelijker in de maatschappij mee te laten doen. In 2021 is de testversie klaar, waarna verdere uitrol kan volgen. Meerdere organisaties hebben de app in gebruik genomen, echter is het lastig vrijwilligers/cursisten zover te krijgen mee te doen met de app (vaak i.v.m. het invullen van gegevens).

ORGANISATIE

Bestuur & Financiën

De stichting heeft een Raad van Toezicht als bestuursvorm. Het juridisch werkgeverschap lag formeel bij het WINO (Werkgeverschap In Netwerkverband Overijssel). Dit orgaan wordt gevormd door afgevaardigden van alle bibliotheekstichtingen in Overijssel. Onze stichting wordt daarin vertegenwoordigd door de directeur/bestuurder. De uitvoering van het werkgeverschap ligt in handen van de Provinciale Ondersteunings-instelling Rijnbrink te Deventer.

Per 1 januari 2022 zal dit veranderen. De aangesloten stichtingen zullen dan zelfstandig werkgever worden. Inhoudelijke ontwikkelingen en het vermijden van financiële risico's hebben gemaakt dat het collectieve werkgeverschap Wino niet langer houdbaar was.

De Raad van Toezicht bestaat uit 5 leden: en komt jaarlijks ongeveer vijfmaal bijeen.

In de vergadering van 14 december heeft mw. Cordemeijer afscheid genomen als lid van de RvT vanwege gezondheidsredenen.

De belangrijkste onderwerpen in 2021 waren:

- Corona
- Jaarrekening 2020
- Jaarverslag 2020
- Begroting 2022
- Toekomstverkenning Wino
- Verhuizing bibliotheek Vriezenveen naar het gemeentehuis
- Bestuurssamenstelling
- Samenwerking Bibliotheek – ZorgSaam

De Jaarrekening 2021 is door de accountant beoordeeld en goedgekeurd.

Het jaar sluiten wij af met een positief overschot. Door Corona konden wij helaas niet alle activiteiten uitvoeren zoals dit was begroot. Het positieve resultaat wordt vooral veroorzaakt door hogere projectsubsidies en langere personeelskosten.

Het overschot wordt gereserveerd voor de huur van Vroomshoop, Innovatie en voor een buffer om eventuele financiële tegenvallers van het zelfstandig werkgeverschap op te kunnen vangen.

De accountant geeft in haar verklaring aan dat het vermogen per 31 december 2021 een getrouw beeld geeft en het resultaat over 2021 in overeenstemming is met de grondslagen. Het weerstandsvermogen kwalificeert zich als gezond.

*“We leren niet de woorden maar
het leven dat ze geven aan de wereld
die nog niet bestaat en die het
denken dansen laat”*

Net als in 2020 wordt ook nu aandacht gevraagd voor de Service Level Agreements (SLA's). De SLA's met betrekking tot het personeel zijn geactualiseerd in verband met het zelfstandig werkgeverschap van de stichting.

De SLA's met betrekking tot de bibliotheekautomatisering en ICT behoren nog wel te worden geactualiseerd.

Personeel

De transformatie van de traditionele bibliotheek naar de maatschappelijk educatieve bibliotheek is goed op gang gekomen en heeft vorm gekregen in twee teams. Dat zijn team Jeugd & Onderwijs en team Participatie & Ontwikkeling. De twee coördinatoren van deze teams en de coördinator van het Taalpunt vormen samen met de directeur het BeleidsOverleg. Met ondersteuning van onze controller wordt door het BO het beleid bepaald en uitgezet in de organisatie. De laatste jaren is, mede vanwege de rol op afstand van de directeur-bestuurder, de rol van de coördinatoren steeds belangrijker geworden: meer verantwoordelijkheid aangaande eigenaarschap en aansturing van de teams.

Eind 2021 is het besluit gevallen om het collectieve werkgeverschap Wino in Overijssel op te heffen en over te gaan tot lokaal werkgeverschap. Dat betekent dat alle vaste werknemers per 1 januari 2022 in dienst komen van de lokale bibliotheekstichting.

De lokale zeggenschap is georganiseerd door middel van een Personeelsvertegenwoordiging (Pvt) die enkele keren per jaar bijeen komt en overleg voert met de directie.

Wederom gaat onze grote dank uit naar onze medewerkers en vrijwilligers voor hun niet te onderschatten bijdrage aan de vele activiteiten en de ontwikkeling die de bibliotheek doormaakt.

Daar mogen we trots op zijn. Hartelijk dank !

~ Sukha ~

Huisvesting

Vriezenveen:

In Vriezenveen heeft het college van burgemeester en wethouders op 16 maart besloten om een investeringskrediet van bijna 6 miljoen euro beschikbaar te stellen voor verduurzaming en herinrichting gemeentehuis. Wethouder Koster benadrukt dat het gemeentehuis 2.0 Twenterand iets extra's geeft. „Het wordt een multifunctioneel huis van de ontmoeting en zorg voor elkaar. Een centrale plek en een efficiënte inspirerende werkomgeving met goede faciliteiten waar men gezond, veilig en fijn kan werken.”

Er ligt inmiddels een schetsontwerp van architect OdV uit Assen voor de nieuwe ruimtes van de bibliotheek in het gemeentehuis. Projectbureau ABCNova laat weten dat ze verwachten rond kerst 2022 de aannemers te kunnen aanschrijven om aan te besteden.

Algemene gegevens

Contactgegevens

Stichting Openbare Bibliotheek Twenterand
Jonkerlaan 4
7671 GM Vriezenveen
www.Bibliotheektwenterand.nl

Voorzieningen en aantal openingsuren per week

Den Ham	51,5 uur per week
Vriezenveen	30,5 uur per week
Vroomshoop	53 uur per week
Westerhaar	51,5 uur per week
Totaal	186,5 uur per week

Samenstelling Raad van Toezicht

Voorzitter:	Dhr. G.J. Binnenmars
Lid:	Mw. M. Cordemeyer
Lid:	Dhr. J.H. Huisjes
Lid:	Mw. J.G.C. Valk-van Esch
Lid:	Dhr. G.M. Langendonk

Cijfers over 2021

Inwoners gemeente Twenterand 33.699

Ingeschreven leden	6.959
Uitleningen fysieke media	165.982 *
Uitleningen E-Books	10.567
Bezoekers Vestigingen	88.180 *
Formatie in Fte	6,3
Formatie Vrijwilligers in Fte	2,5

* bibliotheek gesloten van december 2020 tot en met 19 mei 2021

EN LEKKER LEZEN

de Bibliotheek
maakt je rijker